

Aniela Piorunowa

Nagroda Polskiego Pen-Clubu

Biuletyn Polonistyczny 24/1-2 (79-80), 305-307

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ostatni pokój poświęcono dwom poematom: "Niobe" i "Wit Stwosz", podejmując próbę ich przestrzennego ukazania i interpretacji: oba te poematy powstały w Praniu, a więc w pierwszym pokoju, połączonym wąskim prześwitem z pokojem ostatnim. W ten sposób koło ekspozycji zostaje zamknięte. Życie i dzieła poety przenikają się.

Wraz z remontem leśniczówki uporządkowano też jej otoczenie, a budynek gospodarczy został adaptowany na mieszkanie dla Kiry Gałczyńskiej, która została kustoszem muzeum.

Scenariusz wystawy napisał Tadeusz Januszewski, funkcję komisarza pełnił Władysław Ordega, opracowanie plastyczne jest dziełem Witolda Błażejowskiego.

Mgr Tadeusz Januszewski

NAGRODA POLSKIEGO PEN-CLUBU

Nagrodę Polskiego PEN-Clubu za rok 1980 dla tłumacza literatury polskiej na języki obce otrzymała Grácia Kerényi, Węgierka, od wielu lat związana nie tylko z literaturą polską, ale również z polską nauką o literaturze, doktor Uniwersytetu Warszawskiego, w którym w roku 1970 obroniła pracę doktorską na temat: "Teatr Mirona Białoszewskiego", tłumaczka ok. 40 pozycji z zakresu polskiej prozy, poezji i dramatu, blisko zaprzyjaźniona z wieloma polskimi literatami i naukowcami, m.in. również z Instytutem Badań Literackich PAN, w którego imprezach naukowych wielokrotnie uczestniczyła.

Urodzona w r. 1925 w Budapeszcie, tam ukończyła w r. 1949 studia filologiczne w zakresie hungarystyki i filologii klasycznej. Ale zanim się to stało, aresztowana przez Gestapo w r. 1944

za udział w ruchu oporu, znalazła się w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, a potem w Buchenwaldzie, i tam natknęła się przypadkiem na ... podręcznik gramatyki języka polskiego. I tak się zaczęło jej trwające do dzisiaj zainteresowanie językiem i literaturą polską, które znalazło wyraz nie tylko w owych 40 tomach przekładów naszych pisarzy, ale również w przekładach poezji węgierskiej na język polski i w pracach związanych z rozpowszechnianiem w Polsce literatury węgierskiej, a także w autorstwie podręczników języka polskiego dla Węgrów, esejów, wstępów i posłowi do węgierskich wydań literatury polskiej i in.

Pierwszą książką polską przełożona przez Grácię Kerényi na język węgierski był "Archipelag ludzi odzyskanych" Igora Newerly'ego, wydany w Budapeszcie w r. 1952. Twórczość tego pisarza "przypadła jej do serca" - jak powiedziała tłumaczka w wywiadzie udzielonym tygodnikowi "Kultura" - toteż w dalszych latach przełożyła jeszcze jego "Pamiętkę z Celulozy" i "Chłopca z Salskich Stepów". W r. 1958 ukazał się jej przekład "Nocy i dni" Marii Dąbrowskiej (nagrodzony na Węgrzech nagrodą wydawniczą za poziom przekładu), w r. 1966 - "Wyspa ocalenia" Włodzimierza Odojewskiego, w r. 1975 - wiersze Mirona Białoszewskiego. Wśród tłumaczonych przez nią polskich tekstów znajdują się ponadto poezje Juliusza Słowackiego i - "Wybór prozy" Brunona Schulza, a także "Ferdydurke" Witolda Gombrowicza, "Pamiętnik z powstania warszawskiego" Mirona Białoszewskiego i wiele innych.

Warto dodać, że Grácia Kerényi, filolog z wykształcenia, pracowała w latach 1949-1950 w studium języka polskiego na Uniwersytecie w Budapeszcie, a w ostatnich latach prowadzi na tymże Uniwersytecie zajęcia z polskiej literatury XX wieku połączone z ćwiczeniami przekładowymi. Przygotowuje w ten sposób kadrę nowych tłumaczy literatury polskiej na język węgierski.

Grácia Kerényi, która nazywa - i ma chyba do tego prawo - Polskę swoją drugą ojczyzną, poza nagrodą PEN Clubu otrzymała również m.in. w r. 1970 odznakę "Zasłużona dla Kultury Polskiej".

Mgr Aniela Piorunowa

Z RUCHU ZWIĄZKOWEGO INSTYTUTÓW FILOLOGII POLSKIEJ UNIwersYTETÓW I WSP

SOLIDARNOŚĆ W ŚRODOWISKU POLONISTYCZNYM

Przemiany posierpniowe objęły wszystkie ośrodki uniwersyteckie i naukowe w kraju. Komisja Koła NSZZ "Solidarność" przy IBL PAN zwróciła się do redakcji "Biuletynu Polonistycznego" z prośbą o udostępnienie łamów pisma dla materiałów dotyczących przemian w życiu związkowym i postulatów środowiska.

Prezentowana obecnie pierwsza partia tych materiałów obejmuje fazę wstępną - okres formowania nowych struktur związkowych i pierwszych pertraktacji z władzami. Nie udało się, niestety, zgromadzić informacji ze wszystkich ośrodków; niektóre - bardzo aktywne na swoim terenie - nie nadeszły na czas odpowiednich danych. Przy tej okazji apelujemy jeszcze raz do wszystkich instytutów i zakładów filologii polskiej o nadsyłanie bieżących informacji o działalności kół NSZZ "Solidarność" - pod adresem redakcji BP.¹

B i a ł y s t o k. Zebranie założycielkie Koła NSZZPNTiO przy Wydziale Humanistycznym Filii Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się 25 września 1980 r. Powstał Komitet Założycielski, liczący 33 osoby. Wybrano 5-osobową Tymczasową Komisję Wydzia-